

INFORMATYZACJA ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ

Stowarzyszenie WOKiSS uruchomiło w 1991 roku Program Informatyzacji Administracji Samorządowej, którego podstawowym celem było i jest wspieranie samorządów przy wprowadzaniu środków i metod informatyki do urzędów samorządowych (w pierwszej fazie gmin, obecnie także powiatów).

Początkowo przedsięwzięcie to było wspierane z wykorzystaniem środków z programu PHARE, pozyskanych z pomocą Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej; aktualnie jest programem samofinansującym - podmioty samorządowe płacą za usługi informatyczne realizowane przez informatyków WOKiSS zgodnie ze stawkami określonymi w cenniku.

Formy realizacji programu informatyzacji gmin wielkopolskich.

1. Analiza potrzeb informatycznych gminy - praca wykonana na początku funkcjonowania programu, której celem było określenie potrzeb urzędów gmin w/z dostępu do informacji, zakresu merytorycznego tej informacji, organizacji jej aktualizacji i udostępniania oraz wymiany z podmiotami otaczającymi gminę. Prace te pozwoliły na opracowanie założeń programu informatyzacji oraz wypracowanie modelu informacyjnego gminy. "Efektem ubocznym" było także opracowanie założeń i praktyczna realizacja kilku programów usprawniających pracę w gminie, które nie były proponowane w znanych pakietach systemów dla administracji samorządowej.

2. Wybór sprzętu i oprogramowania - po szczegółowej, wielostopniowej analizie ofert sprzętu i oprogramowania, wybrano rozwiązania najlepiej przystające do potrzeb gminy. Oprócz doradztwa zakresie merytorycznym na początku trwania programu, zapewniono prawną obsługę transakcji zakupu (obecnie samorządy same dokonują zakupu sprzętu postępując zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych).

3. Szkolenie pracowników - od samego początku uznano, iż jednym z najważniejszych czynników, które mogą zadecydować o powodzeniu przedsięwzięcia, jest właściwe przygotowanie pracowników samorządowych do posługiwania się nowym narzędziem pracy. Opracowano spójny program szkoleń obejmujący:

- szkolenia w/z podstaw użytkowania komputerów oraz elementów baz danych,
- użytkowanie prostych edytorów tekstów i programów narzędziowych,
- użytkowanie programów aplikacyjnych funkcjonujących w urzędach samorządowych,
- szkolenie administratorów lokalnych sieci komputerowych (NOVELL NETWORK),
- użytkowanie pakietów biurowych,
- praca w sieci INTERNET,
- szkolenia dedykowane grupom zawodowym pracowników samorządowych,
- szkolenia na życzenie – dla zaspokojenia pojawiających się potrzeb.

Szkolenia prowadzone są w naszym laboratorium, chociaż nie wyklucza się szkoleń w urzędach samorządowych, gdy należy w krótkim czasie przeszkolić większość pracowników przy minimalizacji oderwania od pracy.

4. Instalacje programów - działalność informatyków WOKiSS w gminach polegająca na instalacji oprogramowania, w szczególności aplikacyjnego w urzędach gmin,

5. Doradztwo bieżące - ustawiczna praca trwająca od początku programu informatyzacji polegająca na proponowaniu rozwiązań gminom z uwzględnieniem ich wielkości, potrzeb oraz możliwości finansowych (wspomaganie procesu podejmowania decyzji) oraz pomoc przy rozwiązywaniu problemów pojawiających się podczas wdrażania systemów informatycznych. Usługa ta realizowana jest na miejscu w gminie, w siedzibie WOKiSS lub telefonicznie (hot line),

6. Serwis techniczny oprogramowania - obejmuje wszelaką pomoc przy instalacji oprogramowania, wdrażaniu systemów, zakładaniu lub pozyskiwaniu baz danych, reagowaniu na sytuacje awaryjne. Bardzo istotnym działaniem jest ustawiczna praca nad poprawą jakości oprogramowania w "trójkącie": użytkownicy w gminach, informatycy WOKiSS, firma RADIX - autorzy oprogramowania. Uwagi i zastrzeżenia zgłaszane przez bezpośrednich użytkowników oraz naszych informatyków są uwzględniane przez firmę RADIX, co owocuje systematycznymi modyfikacjami oprogramowania

podnoszącymi jego jakość.

7. Negocjacje z administracją rządową – szczególnie ważne na początku funkcjonowania programu informatyzacji, na różnych poziomach - od wojewódzkiego i regionalnego począwszy, po rządowy. Celem było i jest nadal podejmowanie spójnych działań przez stronę samorządową i rządową dla usprawnienia procesu informatyzacji publicznej. W szczególności dotyczyły wypracowania standardów, zakresu merytorycznego baz danych i formatów danych wykorzystywanych dla realizacji zadań zleczanych gminom i powiatom. Aspektem praktycznym tych działań było m. in. wypracowanie zasad przejmowania baz mieszkańców z Terenowych Banków Danych i Centralnego Banku Danych dla potrzeb gminnych referatów ewidencji ludności.

8. Organizowanie punktów modelowych - w początkowym okresie funkcjonowania programu informatyzacji w każdym "starym" województwie wielkopolskim, po uzgodnieniu z Zarządem gminy, zorganizowano punkt modelowy, któremu nasi informatycy poświęcali więcej czasu na bezpośrednie szkolenie pracowników oraz pomoc przy wdrożeniach systemów, by proces informatyzacji przebiegał sprawniej. Punkty te oraz umiejętności pracowników były pomocne gminom ościennym.

9. Promowanie potrzeby opracowania strategii rozwoju rozwiązań informatycznych w urzędach administracji samorządowej oraz merytoryczne wsparcie tych działań.

10. Wsparcie procesu migracji oprogramowania pracującego w środowisku systemu operacyjnego DOS w kierunku środowiska bazodanowego SQL.

11. Propagowanie oraz pomoc przy wdrożeniu systemów obiegu dokumentów w samorządach.

Warto wspomnieć, iż WOKiSS reprezentował (i nadal to czyni) samorzady w kontaktach z firmami komputerowymi - przyniosło to konkretne efekty w postaci wynegocjowania niższych cen zakupu oprogramowania, czy ułatwilo rozwiązywanie ewentualnych problemów w przypadku potrzeby szybkich modyfikacji, zapewniających poprawę jego funkcjonalności, eliminowania błędów, czy potrzeby dostosowania do zmieniającego stanu prawnego.

Taka formuła zaowocowała kilkunastoletnią współpracą z firmą Systemy Komputerowe RADIX z Gdańska oraz firmą PLUS z Poznania, których oprogramowania korzysta ponad 160 gmin i powiatów. Przedsięwzięcie zapoczątkowane na początku wprowadzenia reformy administracji publicznej przyniosło określone efekty. I tak:

- udało się w praktyce doprowadzić do sytuacji w której ponad 160 gmin i powiatów informatyzuje swoje urzędy według jednolitej, spójnej koncepcji,
- wdrożono jednolite oprogramowanie w gminach i części powiatów, umożliwiające łatwą wymianę informacji - na taką skalę jest jedynym przedsięwzięciem w Polsce,
- WOKiSS stał się stroną reprezentującą samorzady w kontaktach z administracją rządową,
- w naszym Ośrodku szkolimy rocznie ok. 1500 osób na kursach komputerowych o różnym stopniu zaawansowania - poczynając od kursów elementarnych, a kończąc na przygotowaniu administratorów lokalnych sieci komputerowych,
- przeprowadzono trudną do określenia ilość porad na miejscu w gminach, w siedzibie naszego Ośrodka czy na zasadach hot line,
- gminy przejmowały za naszym pośrednictwem bazy mieszkańców z CBD lub TBD,
- z całą odpowiedzialnością można stwierdzić, iż podstawowe sfery funkcjonowania urzędów - uczestników programu informatyzacji zostały z informatyzowane, uzyskano efekt "podniesienia się świadomości informatycznej" pracowników.

Od 2000 organizowane są spotkania **Klubu Informatyka Samorządowego**, będące doskonałym forum wymiany informacji oraz poznawania najnowszych rozwiązań informatycznych dedykowanych administracji samorządowej.

W ostatnim czasie działania informatyczne, realizowane przez informatyków WOKiSS koncentrują się na ułatwieniu procesu migracji oprogramowania aplikacyjnego firmy RADIX ze środowiska DOS na platformę SQL, gwarantującą:

- większe bezpieczeństwo pracy z bazami danych,
- bezpieczny, autoryzowany dostęp do danych
- możliwość generowania wydruków na drukarkach laserowych w trybie graficznym.
- możliwość łatwego definiowania szablonów wydruków w programach typu Microsoft Word, także przeznaczonych dla trybu tekstowego;

- jednoczesną obsługę kilku okien, co umożliwia równoległe przeglądanie danych w kilku oknach.
- praktycznie nieograniczoną wielkość baz,
- możliwość eksportu danych do standardowych systemów obróbki i wizualizacji danych np. pakietu Microsoft Office.

Program pilotażowy - WYBORY 2002

Istotnym novum w działalności informatycznej Stowarzyszenia była realizacja przedsięwzięcia pilotażowego polegającego na informatycznym wsparciu pracy obwodowych komisji wyborczych podczas wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2002 roku, które przebiegały według istotnie zmienionego scenariusza - oprócz wybieranych dotychczas radnych w sposób "tradycyjny", wójtowie, burmistrzowie i prezydenci byli wybierani w wyborach bezpośrednich. Podstawowym celem takiego wsparcia było przyspieszenie procesu ustalania wyników głosowania w samorządach biorących udział w pilotażu. Dzięki wcześniejszej współpracy dyrektora Marka Bigosińskiego ze Związkiem Miast Polskich, jemu właśnie powierzono rolę ogólnopolskiego koordynatora tego przedsięwzięcia. Istota pilotażu zasadzała się na pomysłe, by każda obwodowa komisja wyborcza w mieście lub gminie została wsparta przez dodatkową osobę - operatora aplikacji wyborczej, wyposażoną w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem umożliwiającym nadanie postaci elektronicznej obliczonym przez komisję wynikom głosowania, wydrukowanie protokołów i przesłanie ich do centralnej bazy danych Państwowej Komisji Wyborczej, za pomocą poczty elektronicznej. Wśród 33 uczestników pilotażu (pilotaż objął 2790 obwodowych komisji wyborczych w całym kraju) znalazło się 17 miast i gmin - członków Stowarzyszenia WOKiSS.

WOKiSS w praktyce realizował stronę szkoleniowo - logistyczną pilotażu, zapewniał wsparcie informacyjne za pomocą dedykowanego serwera internetowego, poczty elektronicznej (dziennie sto kilkadziesiąt e-maili z różnymi problemami), oraz systemu rejestracyjnego PB Kontakt, dla zbierania informacji o uczestnikach pilotażu. Wsparcie to było szczególnie potrzebne podczas soboty i niedzieli oraz nocy wyborczej, kiedy zespół informatyków WOKiSS pełnił rolę rzeczywistego ośrodka koordynacji pilotażu. W naszym laboratorium przeszkolono koordynatorów i trenerów z całej Polski oraz operatorów z m. Poznania i miast i gmin z Wielkopolski.

Według zgodnej opinii, pilotaż został zorganizowany i przeprowadzony bardzo sprawnie i tylko problemy natury komunikacyjnej, które leżały po stronie innych podmiotów uczestniczących w pilotażu, nie pozwoliły na odniesienie pełnego sukcesu. Zdanie takie zostało wyartykułowane na ogólnopolskiej konferencji podsumowującej pilotaż. pn. *"Informatyczne wsparcie wyborów samorządowych 2002. Aspekt samorządowy"*.

LIDER INFORMATYKI 2003

Z wielką satysfakcją warto pokreślić, że działalność informatyczna Stowarzyszenia została uhonorowana przez jury 7 edycji konkursu: LIDER INFORMATYKI 2003 organizowanego przez tygodnik COMPUTERWORLD, które wysoko oceniło informatyczną działalność naszego Stowarzyszenia, prowadzoną na rzecz wielkopolskich samorządów i przyznało wyróżnienie specjalne w kategorii ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA.

Koordynatorem Programu Informatyzacji jest zastępca dyrektora Marek Bigosiński,